

Referent(er): Mona, Manju og Gisle, 20.05.2022

Til stede:

Gisle Berge (leder)	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Arild Kormeseth	Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
Liv Borgen	KS representant- Asker kommune
Øivind Ryenbakken	KS representant - Oslo kommune
Rita V. Hansen	Miljødirektoratet
Mette Follestad	Miljødirektoratet
Johanne Solheim	Samfunnsbedriftene
Thomas L. Jørgensen	KS representant – Norsk Vann
Håkon Bratland	Avfall Norge
Carl F. Nordheim	Folkehelseinstituttet (FHI)
Else Bredeli	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Trym Økland	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Mona Eide Onstad	Statistisk sentralbyrå (SSB)

Øvrige inviterte:

Manju Chaudhary	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Peder Næs	Statistisk sentralbyrå (SSB)
Nina Cathrine Knudtzon	Miljødirektoratet
Vanessa I. Korsbakken	Miljødirektoratet

Medlemmer i gruppa, men som ikke deltok på møtet:

Anders Bekkelund	Mattilsynet
------------------	-------------

Referat fra møte i KOSTRA VAR arbeidsgruppa 6. mai 2022

Sted: Nettmøte via Teams

Sak 1. Introduksjon (Gisle)

Velkommen og praktisk rundt gjennomføringen av møtet via Teams.

Endring i sammensetning av arbeidsgruppa siden i fjor er følgende:

- Gisle Berge har overtatt som leder i arbeidsgruppa igjen, etter at Marit Sæther har byttet jobb.
- Mette Follestad overtar for John F. Larsen og Bernt Ringvold, Miljødirektoratet.
- Thomas T. Jørgensen overtar for Arnhild Krogh, Norsk Vann
- Mona Onstad overtar for Marit Sæther, SSB

Årets mandat er omtrent som før, men med en tilføyelse i år om at arbeidsgruppa skal starte arbeidet med å tilrettelegge for kommunenes og fylkeskommunenes rapportering på FNs bærekraftsmål.

Siden sist har arbeidsgruppa for klima og energi publisert strømforbruk for VAR sektoren basert på Elhub data (jfr. diskusjon i vår egen arbeidsgruppe i fjor). Tallene omfatter kun kommunale selskaper, siden private aksjeselskap ikke kan publiseres grunnet konfidensialitetshensyn.

Miljødirektoratet nevnte samtidig at det jobbes med et nytt direktiv på energibruk i avløpsanlegg til neste år, og slik sett kan tematikken rundt strøm og energi i VAR sektoren bli ytterligere aktualisert.

Sak 2. Vannverksrapporteringen til Mattilsynet (MATS)

Gjennomgang falt bort i år, da Mattilsynets representant måtte melde frafall. Men det ble opplyst om at det meste av rapportering, datainngang og innhold er i hovedsak som før.

Sak 3. Rapporteringen av kommunalt ledningsnett, små avløpsanlegg etc (KOSTRA skjema 26A) (Gisle)

Datainngang og innhold er omtrent som før. Liten endring. 341 av 356 kommuner (357 inkl. Svalbard) har rapportert skjema.

Det er en antydning til noe økning i tidsbruk for kommunene som fyller ut skjema de to siste årene, uten at skjema er endret. Dette antas å ha sammenheng med kommunesammenslåinger og oppdatering av datagrunnlag ute hos kommunene.

Sak 4. Avløpsrapporteringen til Miljødirektoratet (Klifinn/Altinn) (Nina)

Det er mottatt 2 397 rapporter på avløpsanlegg i skjema Mdir-010. Dette er en liten nedgang på 16 anlegg fra i fjor.

Datainngangen er noe dårligere på kapittel 13 anlegg iht. forurensningsforskriften (82 prosent) sammenlignet med kapittel 14 anlegg (97 prosent).

Det er også registrert en nedgang i antall registrerte kapittel 13 anlegg. Dette antas å ha sammenheng med opprydding hos kommunene (nedlagte anlegg, tilhører kapittel 12 etc.).

Det er foretatt noen forbedringer og forenklinger i forhold til rapportering i skjemaet for kapittel 13 anlegg som er mindre enn 200 pe og hører inn under mindre følsomt område.

Noen kapittel 13 tettbebyggelse i forurensningsforskriften har beveget seg over og til å bli en større kapittel 14 tettbebyggelse. Eksempel kan være hytteområder som opprinnelig var en mindre kapittel 13 tettbebyggelse, men som vokser inn i øvrig tettbebyggelse med en større kapittel 14 tettbebyggelse som resultat.

Generert mengde slam skal i utgangspunktet rapporteres av renseanlegget, men det oppleves ofte at det er snakk om disponert mengde etter behandling som rapporteres.

Skjema Mdir-011 omfatter anlegg som behandler biologisk nedbrytbart materiale, deriblant avløpsslam. Her rapporteres det bl.a. disponering av avløpsslam fra 39 biogassanlegg og 99 andre anlegg som behandler biologisk nedbrytbart avfall.

SSB opplyser samtidig om at publiseringen av endelige tall på avløp i KOSTRA vil i likhet med de siste par årene, for de dataene som omfattes av Miljødirektoratets datainnsamling, bli oppdatert endelig i oktober. Dette for at Statsforvalteren/Miljødirektoratet skal få tilstrekkelig tid til kvalitetsgjennomgang av det rapporterte datagrunnlaget fra anleggseierne.

Sak 5. Rapportering kommunale gebyrer (KOSTRA skjema 22) (Trym)

Statistikken har siden sist endret navn fra Kommunale gebyrer til Kommunale boliggebyrer.

En husholdning i Norge med bolig på 120 m² betalte i snitt 13 005 kroner i 2021 (utgjør en økning på 2,5 prosent sammenlignet med 2020).

Skjemaet har god datainnngang – hele 352 rapportert 2022-tall (98,9 prosent rapportering).

Sak 6. Rapportering selvkost (KOSTRA skjema 23) (Mona)

Per 6. mai har 337 av 357 kommuner sendt inn skjema (94 prosent).

Skjemaet omfatter flere ulike tema, og selv om skjemaet er sendt inn, så kan det være at ulike undertema ikke er fullstendig rapportert. Partielt frafall (manglende rapportering) er som følger:

- Avfall: 28 mangler
- Vann: 6 mangler
- Avløp: 3 mangler

Forløpet på innrapporteringen er som tidligere, og det mangler innsending fra 20 kommuner.

På spørsmål fra Johanne om hvorfor noen kommuner ikke rapporterer, så ble det opplyst fra SSB at det normalt er små kommuner det er mangler for, men utover det er bakgrunnen noe uklart hvorfor ikke kommunene rapporterer, og da spesielt høyt partielt frafall på avfallsiden. Alle kommuner blir fra KOSTRA sentralt purret i flere runder ved manglende innrapportering (både til mars og juni publiseringen).

Sak 7. Rapportering husholdningsavfall (KOSTRA skjema 21 og 21C) (Mona)

Per 6. mai har 342 av 357 kommuner sendt inn skjema 21 (96 prosent) og 56 av totalt 63 interkommunale selskap sendt inn skjema 21C (89 prosent). Skjema 21 og 21C kobles som kjent sammen til et felles datagrunnlag for husholdningsavfall og kommunestatistikk.

Mona ønsket samtidig innspill på nøkkeltallet: Husholdningsavfall inkl. næringsavfall og ombruk. Det er nemlig ikke alle kommuner som rapporterer næringsavfall og avgrensningen til nøkkeltallet er dermed noe usikker. Er det et godt nøkkeltall?

Johanne mener at nøkkeltallet er et viktig tall, men at det kan være vanskelig å kommunisere riktig – det er ikke lett å skille klart private og kommunale næringer.

Håkon mente at det å få tall på næring bør være enkelt å framskaffe, siden det gir verdi for kommunene.

Det var innspill i møte-chat på formuleringer, Øivind foreslo «Husholdningsrelatert næringsavfall», mens Mette foreslo husholdningslignende avfall fra næring

/husholdningslignende næringsavfall og Johanne skrev at det var viktig å «samtidig presisere at det begrenser seg til det som håndteres av kommunale aktører».

Punkt for oppfølging (Mona): Det bør tas en liten oppfølging og diskusjon rundt nøkkeltallet «Husholdningsavfall inkl. næringsavfall og ombruk» i etterkant av møtet, gjerne på e-post. Avklare om formulering av nøkkeltallet bør justeres slik at det blir tydelig at det er snakk om husholdningslignende næringsavfall hentet inn av kommunale aktører, og ikke et fullstendig tall på næringsavfall i en kommune.

Sak 8. FNs bærekraftsindikatorer inn mot KOSTRA (Innleder: Gisle)

Årets mandat sier at arbeidsgruppa skal starte med å tilrettelegge for kommunenes og fylkenes rapportering på FNs bærekraftsmål. Dette innebærer å gjøre seg kjent med målepunkt foreslått for sine respektive bærekraftsmål og identifisere eksisterende eller nye data som kan tjene som bærekraftsindikatorer.

I forkant av møtet ble det av arbeidsgruppeleder sendt ut et enkelt spørreskjema hvor den enkelte arbeidsgruppemedlem ga sin vurdering av VAR-relevante indikatorer foreslått i Stortingsmelding 40: Mål med mening. Tilbakemeldingene ble sammenstilt, og de viktigste indikatorene ble presentert på møtet, som utgangspunkt for diskusjon:

- Eksisterer indikatoren i KOSTRA i dag?
- Hva kan være mulig datakilde?
- Mulig å lage kommunetall?
- Eventuelt faglige eller tekniske grunner til at foreslått indikatorer ikke bør anbefales?

Indikatorene som ble ansett som mest viktig består av 9 stk. for vann, 3 stk. for avløp og 9 stk. på avfall:

VANN

Delmål 6.4: Andel produsert drikkevann som går til spille pga. lekkasjer i ledningsnett

Delmål 6.1: Andel av befolkningen med rent drikkevann – med hensyn til E.Coli, Intestinale enterokokker, Farge, pH

Delmål 15.1: Andel vannforekomster med god eller svært god tilstand

Delmål 3.3: Andel av befolkningen som ikke får vann fra vannverk som har tilfredsstillende kontrollrutiner

Delmål 6.1: Andel vannverk som har planer for beredskap og leveringssikkerhet per år

Delmål 11.b: Antall kommuner som har sikkerhet og beredskapsplaner

Delmål 6.1: Prosentandel fornyet ledningsnett for drikkevann per år

Delmål 6.3: Andel vannforekomster som ikke når vannforskriftens mål om god tilstand som følge av forurensning eller annen påvirkning

Delmål 6.6: Andel vannforekomster med god eller svært god tilstand

AVLØP

Delmål 15.1: Andel vannforekomster med god eller svært god tilstand

Delmål 6.1: Gjennomsnittlig fornyelse av kommunalt avløpsnett hvert av de siste tre årene

Delmål 6.3: Andel vannforekomster som ikke når vannforskriftens mål om god tilstand som følge av forurensning eller annen påvirkning

AVFALL

Delmål 11.6: Andel materialgjenvunnet avfall fra bygg- og anleggssektoren

Delmål 11.6: Gjenvinningsgrad for kommunalt avfall

Delmål 11.6: Grad av materialgjenvinning fra husholdningsavfall og husholdningslignende avfall fra næringslivet

Delmål 12.3: Redusert matsvinn fra aktørene i matsvinnsavtalen

Delmål 12.4: Farlig avfall generert per innbygger

Delmål 12.5: Andel husholdningsavfall og lignende næringsavfall som er forberedt til ombruk eller materialgjenvunnet

Delmål 12.5: Andel utsortert byggavfall

Delmål 12.5: Generert mengde husholdningsavfall per innbygger sett i forhold til privat konsum i husholdningene per innbygger

Delmål 12.5: Nasjonal gjenvinningsgrad, 1 000 tonn materiale gjenvunnet

En utfordring som viste seg allerede før møtet er at flere av disse forslagene til indikator vanskelig lar seg konstruere kommunetall på, noe som må anses som en ulempe i KOSTRA, hvor kommune normalt er basisenhet.

Viktigst i første omgang er at arbeidsgruppen orienterer seg om det kan være noe KOSTRA relevant å hente for arbeidsgruppen fra arbeid som er gjort på området for å tilnærme seg FNs bærekraftsindikatorer, men at dette ikke nødvendigvis er et arbeid som vil bli ferdigstilt i år. Det nye blir muligens det å utforske kommunedimensjonen og økt detaljering av alle eksisterende forslag til indikatorer som ofte er på landsnivå.

Kommentar, vann:

- Rita: Miljødirektoratet har gitt innspill på KLDs handlingsplan, samtidig som Miljødirektoratet rapporterer på FNs bærekraftsmål nummer 6. Protokoll for vann og helse har også en viss relevans her spesielt når det går på vannforekomster som egner seg til drikkevannsformål. Den ekstra dimensjonen her nå er at man ser om det kan lages kommune-tall på indikatorene.
- Rita: Indikatorer som omfatter vannforekomster iht. vannforskriften kan være noe utfordrende metodisk siden flere av dem går på tvers av kommunegrenser, jfr. Glomma og Mjøsa.

Kommentar, avløp:

- Rita: I forhold til fornyelse av avløpsnett, så bør dette sees i sammenheng med alder på ledningsnettet m.m. Kommuner med mye nytt nett har ikke samme behovet for fornyelse sammenlignet med kommuner med mye gammelt nett, og lav fornyelse trenger ikke alltid være «dårlig».
- Gisle: I forhold til alder på ledningsnettet er det viktig å være klar over at ledningsnett ikke spesifisert på alderskategori i rapporteringen ikke tas med i alderen på spillvannnettet i KOSTRA.
- Rita: Ukjent aldersbestemmelse på ledningsnett er antakelig fra før 70-tallet da man ikke hadde gode rutiner for registrering av dette.

Kommentar, avfall:

- Mette: Forslag til målepunktene på avfallsområdet som er beskrevet i stortingsmeldingen "Mål med mening" har ikke blitt forankret skikkelig nedover i avfallsseksjonen i Miljødirektoratet. Vi har noen ikke konkrete innspill nå til aktuelle indikatorer, men generelle kommentarer til målepunktene som er foreslått. Det er viktig at målepunktene og rapporteringene på kommunalnivå bidrar til å ivareta både nasjonale og internasjonale rapporteringsforpliktelser. Målepunktene må beskrives presist og begrepene brukes konsekvent, slik at det stemmer overens med det vi skal rapportere og slik at det samsvarer med nasjonale miljømål. F.eks. er «gjenvinning» for upresist for å få et godt mål på avfallshåndtering. Det må skille på «forberedelse til ombruk» og «materialgjenvinning og forbrenning med energi utnyttelse». Tilsvarende er bruk av begrepet «kommunalt avfall» misvisende og generelt noe vi ikke ønsker å bruke. «Husholdningsavfall og liknende avfall fra næring» er den betegnelsen som brukes, og det Norge rapporterer på til EU.
- Johanne: støtter de generelle kommentarene til Mette, samtidig som hun ønsket å vite hvordan dette arbeidet henger sammen med det som skjer i resten av systemet.

- Mette: Indikator i forhold til matsvinn er antakelig ikke relevant KOSTRA problematikk. Matsvinnavtalen er en bransjeavtale, og ikke noe kommunene rapporterer på.
- Rita: Man må antakelig endre KOSTRA skjema for å bedre understøtte de nasjonale målene. Det er også en utfordring at ikke alle målene er tilstrekkelig forankret.
- Johanne: Det er ikke hensiktsmessig å bruke KOSTRA til å rapportere på avfall som ikke er kommunenes ansvar (avfall fra privat næringsliv etc.).
- Arild: KOSTRA skal i utgangspunktet hente ut tall om kommunal tjeneste, produksjon og utøvelse.
- Else: Det bør rettes spørsmål i arbeidsgrupperapporten til samordningsrådet hvor stort bærekraftsarbeidet i KOSTRA er tenkt å bli. Det bør også sees i sammenheng med andre mandatpunkter som det å begrense arbeidsbyrden, for nå står de to mandatpunktene dels i konflikt med hverandre - retningslinjer trengs.
- Gisle: Det er noe variasjon hvor mye arbeid de enkelte arbeidsgruppene legger i FNs bærekraftsindikatorer, men tenkte at dette var en anledning til litt idemyldring og diskusjon når vi først var samlet. Tenker samtidig at FNs bærekraftsindikatorer på kommunenivå, bør summert samsvare med samme indikator på landsnivå.
- Rita: Det har vært en nyttig gjennomgang med å få oversikt over målene. Nasjonale indikatorer er imidlertid ikke bestandig egnet på kommunenivå. Mulig å lage egne indikatorer til kommunene, eller at kommunene kun representerer en delstrøm av det man vil publisere på landsnivå. Innspill til neste møte kan være å se nærmere på dagens rapporteringsskjema – spør vi om de riktige tingene? Kutte ut spørsmål, tilføy?
- Arild: Oppfattet mandatet slik at i første omgang skal vi plukke ut indikatorer som underbygger bærekraftsmålene, og i neste omgang plukke ut andre områder vi kan fange opp indikatorer gjennom rapportering. Usikker om vi får samordningsrådet til å gi detaljert instruks hvordan vi går fram, men at kanskje SSB selv må utarbeide noe dersom arbeidsgruppene trenger veiledning.

Punkt for oppfølging (Gisle):

- Sjekk om det kan ligge noe dels ferdige datagrunnlag på vann-nett i forhold til indikatorer på vannforekomster på kommune nivå.
- En oppsummering av gjennomgangen på FNs bærekraftsindikatorer vil bli lagt inn i avsluttende rapport fra VAR-arbeidsgruppe til Samordningsrådet i slutten av juni. Det bør også framgå et ønske fra arbeidsgruppa om noe klarere veiledning hvordan arbeidsgruppene i detalj skal forholde seg til mandatet på bærekraftsindikatorene.

Sak 9. Eventuelt saker (Gisle)

Det var kommet opp at par «eventuelt saker» på dagens møte – forslag til tre endringer i KOSTRA skjema 26A.

Forslag 1.

Spesifisere fornyelse av spillvannsnett i form av «no-dig». Det rapporteres allerede på fornyelse av spillvannsnett, men det er fra Norsk Vann kommet inn forslag om å skille mellom fornyelse i form av (1) «no-dig» og (2) «øvrig fornyelse». Samtidig viser rapporteringen i dag at fordeling av fornyelsen på periode mistolkes en del blant rapportører, og flere kommuner rapporterer akkumulert fornyelse over flere år og ikke kun siste år som tiltenkt. Fornyelse fordelt på periode brukes ikke lenger i statistikken, så et tillegg i dette forslaget er kun å rapportere totalt lengde fornyelse sist år for henholdsvis no-dig og øvrig fornyelse av spillvannsnettet, men at man samtidig dropper å spørre om å fordele fornyelsen på periode (dels forenkling av innrapporteringen).

Kommentarer på forslaget:

- Rita: Mulighet for misforståelse slik rapporten nå er formulert med periodeinndelinger. Forslag til endret tekst kan være: «Antall meter totalt fornyet i foregående kalenderår»
- Thomas: Fint av forslag om rapportering av no-dig følges opp. BedreVANN benchmarking prosjektet til Norsk Vann, bestående av 76 kommuner, lager allerede indikatorer på dette med no-dig fornyelse.
- Øyvind: Støtter forslaget med å få inn no-dig og fjerne periode angivelse av fornyelsen i dagens skjema. Ønskelig å få inn endringen fra neste års rapportering.
- Liv: Støtter forslaget, og antakelig vil det gå fint å rapportere slik forslaget legger opp til.
- Gisle: Støtter forslaget. Hensiktsmessig endring med å fjerne perioder på fornyelsen i rapporteringen slik SSB nå bruker tallene i statistikken.
- Øyvind: Ønskelig med en ny runde med gjennomgang av alle skjemaene, ikke bare 26A, og samle innspill fra arbeidsgruppa – se på mulige forenklinger og oppdateringer.

Punkt for oppfølging (Gisle): Kontakter Norsk Vann og Miljødirektoratet for endelig utforming tekst i skjema. Forslaget framlegges til øvrige arbeidsgruppemedlemmer for godkjenning på e-post. Godkjent versjon legges inn som skjemaendring til neste års rapportering av 26A.

Forslag 2.

Anleggskategorier for små avløpsanlegg i spredt bebyggelse (kapittel 12 anlegg iht. forurensningsforskriften) slik det foreligger i del 4 i skjema 26A. Miljødirektoratet har ønske om å få inn flere anleggskategorier i oppsettet slik at «ikke-konvensjonelle» avløpsløsninger bedre fanges opp i skjemaet deriblant forbrenningsdo og utedo.

Kommentarer til forslaget:

- Rita: Det har vært en teknologisk utvikling, så viktig at skjemaet fanger opp denne utviklingen. Kommunene bør også rådføres om foreslåtte inndelinger treffer godt.
- Gisle: Ønskelig å få med NIBIO også i diskusjonen, da de sitter med en del spesial kompetanse og ble rådført sist da eksisterende anleggskategorier ble fastlagt i 2007. Det er også behov for spesifikke rensefaktorer for samtlige anleggstyper i skjemaet – til bruk i utslippsberegninger i avløpsstatistikken – og NIBIO vil sannsynligvis kunne bistår inn her.
- Øyvind: Forslaget er antakelig ukomplisert å fylle ut, men kan rådføre seg med eget fagmiljø om anleggskategoriene er fornuftige.
- Liv: Har ikke mottatt at dagens skjema er noe problem å fylle ut, men kan også sjekke med fagmiljøet sitt om det kan ligge noen utfordringer her.
- Gisle: Når anleggskategoriene først diskuteres, så bør man samtidig vurdere om inndelingen kan forenkles. Skjemaet har allerede 14 ulike anleggskategorier, og for at oppsettet ikke skal bli for krevende å rapportere på, bør man også se på om man kan slå sammen anleggskategorier (forenkle oppsettet).

Punkt for oppfølging (Øyvind og Liv): Forhører seg med eget fagmiljø omkring forslaget om endring i anleggskategorier og dagens erfaring med innrapportering av del 4 i skjema 26A. Fungerer som input til videre diskusjon om temaet.

Punkt for oppfølging (Gisle): Kontakter NIBIO vedrørende forslaget til nye anleggskategorier og får input fra deres side. Input fra øvrige avløpspersoner i arbeidsgruppa bør også gjennomføres i utformingen av oppdatert forslag til anleggskategorier. Endelig forslag

forelegges samtlige arbeidsgruppemedlemmer på e-post for godkjenning, og mulig skjemaendring til neste år.

Forslag 3.

Nytt punkt under utslippstillatelser i del 5 av skjema 26A. Forslaget kom fra Miljødirektorat, og spørsmålene er som følger:

- Antall pålegg kommunen har gitt f.o.m. 2019 om oppgradering av avløpsanlegg for at utslipp etablert før 1.1.2007 skal bli renset i tråd med rensekravene i forurensningsforskriftens kapittel 12?
- Antall pålegg kommunen har gitt f.o.m. 2019 om oppgradering av avløpsanlegg for at utslipp etablert før 1.1.2007 skal bli renset i tråd med rensekravene i forurensningsforskriftens kapittel 13?

Bakgrunnen for forslaget er følgende:

Dette for å få en statusoversikt over hvordan kommunen har fulgt opp regjeringens nasjonale føringer for vannforvaltning. I 2019 ga regjeringen kommunene følgende føringer for avløpsarbeidet:

Kommunene skal kartlegge og følge opp utslipp fra avløpsanlegg som de er myndighet for (alle avløpsanlegg etter kapittel 12 og 13 i forurensningsforskriften). Kommunen skal gi pålegg om tiltak for anlegg som ikke overholder rensekrav gitt i tillatelser etter 1.1.2007, samt sette i verk tiltak for å sørge for at utslipp etablert før 1.1.2007 blir renset i tråd med rensekravene i forurensningsforskriftens kapittel 12 og 13.

Kommentarer til forslaget:

- Gisle: Det er noe uvanlig i KOSTRA å rapportere flere år bakover i tid slik som forslaget her legger opp til (2019-2022 første året, deretter årlig), normalt så omfatter KOSTRA rapporteringen kun årlig innrapportering og ikke lenger bakover i tid.
- Rita: Nasjonale føringer kom i 2019, og det er naturlig å starte på det året, og se hva som har skjedd siden den gang. Og så kan det bli rapportert årlige tall etter det. Gamle avløpsløsninger etablert før 2007 er ikke ulovlig med mindre kommunen har vedtatt at det er det. Hensikten er å synliggjøre innsatsen kommunen gjør.
- Rita: intensjonen er ikke oversikt over alle vedtak eller pålegg, og vi vet ikke hva kommunene gjøre med gamle installasjoner. Vil ha tall for hva de gjør. Oppgradering istedenfor bare nye tillatelser. Hvis en hytte fra 60-tallet slipper ut kloakk i havet er det ikke ulovlig med mindre kommunen vedtar at de må ha en ny løsning innen et gitt årstall.
- Gisle: Bør vurdere noen nye KOSTRA nøkkeltall dersom rapporteringen skal utvides. I forhold til eksisterende spørsmålsstilling på utslippstillatelser, så er det rundt 200 kommuner som rapporterer på dette i dag, og det tilsvarende mangler på ny spørsmålsstilling vil antakelig forventes.

Punkt for oppfølging (Gisle): Forslaget bør diskuteres videre sammen med relevante avløpspersoner i VAR-arbeidsgruppa før endelig forslag oversendes til samtlige arbeidsgruppemedlemmer for eventuell godkjenning.